

Verkiezingsprogramma CDA Landgraaf 2018-2022

Een sterk en vitaal Landgraaf!

Waarom zou u op het CDA stemmen?

Wij luisteren naar u! Wij gaan voor een zelfstandige en vitale gemeente. Wij investeren samen met u in onze gemeenschap. Wij werken samen met onze bedrijven aan een groeiende werkgelegenheid. Wij doen er alles aan om de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. Wij willen meer investeren in onze buitenruimte zodat deze er beter gaat uitzien.

Een sterk en vitaal Landgraaf!

Het Landgraaf dat het CDA voor ogen heeft, begint bij een sterke samenleving waarin onze inwoners zich veilig en thuis voelen, omdat ze weten dat er altijd iemand is die naar hen omkijkt. Niemand staat er alleen voor. Een sterke samenleving wordt gebouwd door mensen. Betrokkenheid bij hun gezin, familie, straat, buurt, vereniging, school en bedrijf. Dat is het echte draagvlak om buurt en stad leefbaar te houden en te verbeteren.

Het CDA hanteert het maatschappelijk initiatief als vertrekpunt voor haar handelen. Wij staan voor een gemeente die burgers en organisaties het vertrouwen geeft bij het ontplooiën van initiatieven, zodat zij zoveel mogelijk kunnen doen wat zij willen. U gunt de gemeente de ruimte om actief zaken op te pakken die noodzakelijk en gewenst zijn. Met deze gedeelde verantwoordelijkheid, saamhorigheid en nabijheid, versterken we elkaar. We bouwen aan een vitale samenleving die ruimte biedt voor eigen keuzes, waarin u kunt participeren, waarin we naar elkaar omkijken en zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Dat betekent minder regels van bovenaf en meer zeggenschap voor burgers zelf. De menselijke maat moet weer zichtbaar en voelbaar worden gemaakt. Onze manier van werken geeft u directe invloed op onze gemeenschap en leefomgeving. Wij zijn dienstbaar aan u. Contact en vertrouwen staan hierbij centraal.

De menselijke maat gaat juist nu boven de bestuurlijke schaal. In een tijd waar steeds meer nationale taken worden overgeheveld naar het lokaal bestuur, is dit een uitdaging voor ons. Polariserende herindelingsdiscussies verstoren de belangrijke decentralisatieprocessen. Herkenbaarheid en nabijheid van bestuur, en betrokkenheid bij onze inwoners zijn onlosmakelijk met deze processen verbonden.

Met dit verkiezingsprogramma zet het CDA haar koers van de afgelopen jaren voort. De wereld verandert door digitalisering, globalisering, vergrijzing en klimaatverandering. Samen met u bewegen wij mee en bouwen wij aan zekerheid en stabiliteit. We gaan samen met u voor een gemeenschap waar respect en vertrouwen voorop staan. Dat is het CDA waar u steeds op kunt rekenen!

Een stevige gemeente als Landgraaf wil zijn toekomst zelf bepalen!

Het CDA gelooft in de kracht van Landgraaf. Uit de drie kernen Nieuwenhagen, Schaesberg en Ubach over Worms is een vitale gemeenschap gegroeid. Die kracht koesteren wij als CDA en die willen wij verder versterken.

Wij willen onze inwoners optimaal van dienst zijn. Denk aan thema's als zorg, werkgelegenheid en voorzieningen. Om dit te bewerkstelligen loopt Landgraaf steeds voorop in de samenwerking met andere gemeenten, onderwijsinstellingen en bedrijven. We doen dit steeds op de gewenste schaalgrootte. We onderscheiden hierin de niveaus: Parkstad, Zuid-Limburg en provincie. Wij zijn ervan overtuigd dat door intensievere samenwerking ook binnen het sociale domein, nog flinke stappen gezet kunnen worden. Zo geven we de kracht van Landgraaf nog een extra zet in een toch al sterke regio.

Net als in 2017 zal het CDA in de komende periode blijven strijden voor een zelfstandig en vitaal Landgraaf. Wij hebben uw stem duidelijk gehoord in het referendum. Alleen duurzame oplossingen voor de hele regio, met een stevig draagvlak bij de bevolking, kunnen rekenen op de steun van CDA Landgraaf.

1. Onze samenleving

1.1 Veiligheid

De aanpak van drugsgelateerde criminaliteit heeft een onverminderd hoge prioriteit. CDA Landgraaf blijft voorstander van een zero tolerance beleid ten aanzien van koffieshops. Illegale wietteelt moet met alle beschikbare middelen worden bestreden en gesanctioneerd. Experimenteren met legale wietproductie is wat ons betreft binnen Parkstad ongewenst. De wijkagent blijft de belangrijkste intermediair om ongewenste ontwikkelingen in wijken te signaleren en aan te kaarten. Actieve burgers zijn nodig om de wijkagent optimaal tot zijn recht te laten komen. Burgernet.nl levert een waardevolle bijdrage aan de veiligheid en het veiligheidsgevoel.

1.2 Economie en werkgelegenheid

Het gemeentebestuur heeft een belangrijke rol om de lokale en regionale werkgelegenheid te bevorderen. We doen dit in samenwerking met het bedrijfsleven. We bieden gunstige vestigingsvoorwaarden, beperken de regeldruk en ondersteunen kansrijke initiatieven. Samen met ondernemersverenigingen en het centrummanagement verbeteren we onze economische structuur.

In regionaal verband versterken we de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Er moeten steeds voldoende en passende werklocaties zijn. Het CDA ziet grote kansen op het gebied van recreatie en toerisme, maar ook in andere sectoren.

In de afgelopen periode zijn goede resultaten geboekt maar we doen er nog een schep bovenop. We maken van de vrijetijdseconomie / toerisme een speerpunt. En we zullen proactief en adequaat reageren op ontwikkelingen en de ondernemingszin in Landgraaf en de regio stimuleren.

1.3 Toerisme en vrijetijdseconomie

De vrijetijdseconomie is voor Landgraaf een van de belangrijkste economische sector. Onze gemeente herbergt belangrijke toeristische hotspots en levert een wezenlijke bijdrage aan het profiel van de regio Parkstad. Wij willen dit verder uitbouwen. Een gevarieerd recreatief en toeristisch aanbod moet de naamsbekendheid van de gemeente verder uitbouwen. Nieuwe bezoekers leidt tot meer bestedingen en meer arbeidsplaatsen.

Er liggen kansen in de vrijetijdseconomie. We willen nieuwe attracties, voorzieningen en evenementen koppelen aan erfgoed en andere gebiedskwaliteiten. De Wilhelminaberg steekt niet alleen boven de hele regio uit, maar ontwikkelt zich meer en meer tot het toeristisch middelpunt van Parkstad. De invulling van de top van de Wilhelminaberg (IBA-project Oloïde) zal een boost geven aan ons profiel. Het wordt een toeristische trekpleister met een uitstraling naar de hele Euregio. Onderzoek zal op afzienbare termijn uitwijzen of dit IBA-project succesvol kan worden ontwikkeld. Het IBA-project Endless Summer (indoor surfpool) zal een impuls geven aan de waterrecreatie in Landgraaf. Het IBA-project Leisure Lane (een snelfiets- en toeristische fietsroute vanaf de gemeente Beekdaalen tot aan de Duitse grens in Kerkrade) zal als een natuurlijke verbindende factor de samenhang tussen de trekpleisters in de regio vergroten.

Het mega evenement Pinkpop en sportieve evenementen binnen het hotspotgebied, zoals de Cavemanrun in 2017, zorgen voor reuring en brengen grote aantallen mensen van buiten naar Landgraaf. Zo komen deze bezoekers ook in contact met ons brede aanbod van recreatieve en toeristische attracties en stimuleren wij vervolgsbezoek. We willen stevig door op deze weg.

1.4 Erfgoed

Landgraaf kent een schat aan cultuurhistorisch erfgoed. Iedere tijdslaag waarin onze voorouders leefden, heeft zijn sporen nagelaten. Dit uit zich in een groot bestand aan monumenten, landschapsstructuren, klein religieus erfgoed en een rijk archeologisch bodemarchief. En dan zijn er natuurlijk nog de nodige tradities en verhalen die in vele opzichten het behouden waard zijn. Ons erfgoed vertelt ons waar we vandaan komen. Hoe we er mee om gaan, vertelt wie wij zijn. Het versterkt onze identiteit. Landgraaf is trots op haar erfgoed.

Om dit voor zoveel mogelijk mensen beleefbaar te maken, is het belangrijk om de bewustwording op dit gebied te vergroten. Erfgoed verrijkt, verbindt en moet toegankelijk zijn. Het verhoogt de aantrekkelijkheid van onze gemeente. We zullen ons hard maken voor een kruisbestuiving met toerisme en werkgelegenheid.

1.5 Sociaal domein

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de van maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en participatie. Het CDA wil omwille van de kwaliteit en de kosten te beheren, samenwerken met andere gemeenten. Als het gaat om deelname aan de arbeidsmarkt en samenleving dient talent van inwoners ontdekt en ontwikkeld te worden. Inwoners, jong en oud, verdienen de best mogelijke zorg en ondersteuning, als ze het op eigen kracht niet redden. Of het nu gaat om een aanpassing in de woning of om het helpen aan een nieuwe baan. Iedereen verdient het om mee te doen! Voor zorg geldt dat voorkomen beter is dan genezen en dient er dus aandacht te zijn voor preventieve maatregelen. Voor het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt moet iedereen de kans krijgen zijn of haar talent te ontwikkelen.

De door het rijk beschikbaar gestelde middelen zijn net zoals bij de meeste gemeenten ook in Landgraaf niet toereikend om alle zorgverplichtingen zonder tekorten uit te kunnen voeren. Samen met maatschappelijke partners en buurgemeenten wordt hard gewerkt om uitvoeringsvarianten te ontwikkelen waarmee we de tekorten zullen terugdringen. We zullen met minder dure varianten de groeiende zorgvraag tegemoet treden. Daarbij is een groter beroep op de zelfredzaamheid van zorgvragers waarschijnlijk onvermijdelijk. Op het terrein van de jeugdzorg zullen vroeger signalering in combinatie met preventieve activiteiten moeten zorgen voor een ombuiging van de oplopende kosten. Hierbij zullen we goed luisteren naar de adviezen van zorgbieders. Afstemming tussen de interventies van de verschillende zorgdisciplines is wezenlijk om de kostenbeheersing te laten slagen.

De economische bloei draagt bij aan de wisselwerking tussen het gemeentelijk werkbedrijf en de Landgraafse werkgevers, een groter aantal mensen heeft uitzicht op een betere (arbeids)participatie. Dit zal bijdragen aan een afname van het aantal uitkeringsgerechtigden. Ook de Intergemeentelijke Sociale Dienst zal meer mensen aan het werk helpen en de kosten verlagen. Als de economie verder groeit kunnen meer mensen hun toekomst weer in eigen hand nemen door een betaalde baan. De verbeterde arbeidsmarkt zal ook mensen met problematische schulden nieuwe kansen bieden. Het CDA wil daarnaast toch een verruiming van het schuldhelpverleningsbudget om mensen met reële kansen op de arbeidsmarkt weer aan werk te helpen.

1.6 Verenigingsleven en accommodaties

De krimp en de veranderende samenstelling van de bevolking heeft ongewenste effecten op ons verenigingsleven. De instroom van jeugd daalt en het aantal senioren neemt toe. Ondanks deze onderstroom kent Landgraaf dankzij de actieve inzet van veel vrijwilligers nog steeds een bloeiend verenigingsleven.

Verenigingen bieden waardevolle vormen van vrijetijdsbesteding, bieden kijk- en luisterplezier aan bezoekers en volgers, en bieden vertier binnen de buurt en de stad. Jonge mensen ontwikkelen zo hun talenten en sociale vaardigheden in een plezierige en veilige sfeer. Naast ouders, school en kerk vormen verenigingen een uitdagende ambiance, die houvast biedt aan onze opgroeiende jeugd. Verenigingen zijn overdrachtstation van waarden, normen en cultuur. Zij zijn de drijvende kracht achter de levendigheid en samenhang van onze gemeenschap.

Verenigingen verdienen de permanente aandacht van de lokale overheid. Zij kunnen rekenen op onze steun en welwillendheid. Wij maken ons hard voor geschikte en betaalbare accommodaties om de verenigingsactiviteiten te kunnen blijven ontplooiën. Zo moet Landgraaf weer snel beschikken over een nieuw zwembad voor een breed aantal doelgroepen. Gezien de gewijzigde behoeften zal in samenspraak met het verenigingsleven en maatschappelijke organisaties maken wij ons sterk voor een nieuw dynamisch accommodatiebeleid. Van gebruikers van accommodaties zal meer participatie worden verwacht zowel in de exploitatie (financiële zin) als in natura (werkzaamheden).

2. Onze leefomgeving

2.1 Bereikbaarheid en verkeer

Er is hard gewerkt aan de buitenring. Zijn belangrijkste functies zijn de aansluiting op het nationale wegennet en het vergroten van de bereikbaarheid. Hiermee nemen de economische kansen van Landgraaf en Parkstad toe. De weg fungeert als een “etalage” van de regio en verhoogt haar aantrekkingskracht. Voegt een stuk beleving toe en verbindt het de belangrijke toeristische trekpleisters.

Het CDA onderschrijft het belang van het project “buitenring”. Zij zal bij afronding waken over de Landgraafse belangen als het gaat om natuurbehoud, overlastbeheersing en bereikbaarheid voor hulpdiensten.

Na de afronding van de buitenring zullen we de gewijzigde verkeersstromen opnieuw op elkaar afstemmen en knelpunten duurzaam oplossen voor zowel snel- als langzaam verkeer. Verder zullen we ons hard maken voor de aansluiting op het Duitse wegennet.

Voor het fietsverkeer zullen we veilige nieuwe alternatieven ontwikkelen. We gaan aan de slag met de aanleg van de ‘Leisurelane’, een fietspad dat toeristische attractiepunten binnen Parkstad met elkaar gaat verbinden. We gaan ook aan de slag met de vervolmaking van het geheel van lokale fietspaden. We willen de fiets laten uitgroeien tot het belangrijkste vervoermiddel voor werk, school en (toeristische) recreatie.

Het openbaar vervoer moet de bereikbaarheid van voorzieningen en winkelcentra zoveel mogelijk waarborgen. Zeker woongebieden met een hogere concentratie aan 70-plussers moeten minimaal een opstapplaats hebben binnen redelijke loopafstand.

2.2 Wonen

Het is goed wonen in Landgraaf en dat moet zo blijven! Er zijn opnieuw inspanningen en initiatieven nodig. Met name op het gebied van verduurzaming en energiebesparing. Investeren in de woonomgeving blijft voor een belangrijk speerpunt. De zaken spelen een belangrijke rol bij het toekomstbestendig maken van de woonomgeving.

1) Veranderingen in woonbehoeften

De bevolkingssamenstelling in Landgraaf verandert al geruime tijd. Er is sprake van vergrijzing en ontgroening. Daarbij komt dat het overheidsbeleid er op gericht is dat ouderen zolang mogelijk zelfstandig wonen, ook als zorg nodig is. Zorg dragen voor elkaar staat hierbij centraal. Hierdoor zullen woningen geschikt moeten worden gemaakt zodat ouderen langer thuis kunnen wonen. Ook het toevoegen van betaalbare nieuwbouwwoningen en kleinschalige zorgcomplexen in de buurt dragen eraan bij om een buurt toekomstbestendig te maken. Er is plek voor jong en oud en de mogelijkheid om naar elkaar om te zien. De inrichting van de openbare ruimte zal hierbij moeten aansluiten waarbij veiligheid en makkelijk toegankelijk belangrijke uitgangspunten zijn.

2) Verduurzaming van de woonomgeving

Stapsgewijs zal de verduurzaming van de woonwijken verder ter hand genomen moeten worden. Daarbij is een open dialoog met de burgers, woningstichting en andere betrokken partijen een must om tot succesvolle oplossingen te komen. Initiatieven voor woningverbeteringen met gunstige effecten op de duurzaamheid en energiebesparing moeten kunnen (blijven) rekenen op steun van de gemeente en andere overheden. Doel van deze lange termijnoperatie is om liefst alle Landgraafse woonbuurten meer toekomstbestendig te maken en zo verloedering te helpen voorkomen.

3) Energie en duurzaamheid

In de toekomst worden regio's weer zelf verantwoordelijk voor hun energievoorziening. Samen met de andere gemeenten in de regio hebben we afgesproken dat we in 2040 energieneutraal zijn. Dat betekent dat we niet meer energie verbruiken dan we zelf kunnen produceren. Deze opgave is uitdagend en biedt ook veel kansen: kansen voor milieu en economie, kansen voor bedrijven en inwoners.

Ons eigen zonnepanelenproject maakt duidelijk dat er oplossingen bestaan die voor iedereen voordeel opleveren. En daar moet het niet bij blijven. Voor ons betekent dat: werken aan nieuwe, aansprekende duurzaamheidsprojecten, zorgen voor bewustwording, kansen pakken om de regionale werkgelegenheid te stimuleren en duurzaamheidsmaatregelen ook bereikbaar maken voor mensen met een kleine beurs.

4) Klimaatverandering en gevolgen

Ook het klimaat verandert. Aanpassingen aanbrengen in de infrastructuur is hard nodig om schade en risico's te beperken en - beter nog - te voorkomen. Denk daarbij aan het voorkomen van wateroverlast, droogte, hittestress en insectenplagen.

Wij willen bekende wateroverlastlocaties zo snel mogelijk verbeteren. Voor de langere termijn willen we heel Landgraaf 'waterbestendig' maken door samen met onze inwoners te werken aan een 'waterbestendige' inrichting van onze woonbuurten.

2.3 Openbare ruimte

De kwaliteit van de leefomgeving wordt niet alleen bepaald door factoren als luchtsamenstelling, (fijn)stof en geluid, maar ook door de belevingswaarde. Goed onderhouden voorzieningen geven een toegevoegde waarde voor de leefbaarheid.

Voor het onderhoud van het openbare groen zijn beperkte budgetten beschikbaar. Ook de komende jaren zal het niet gemakkelijk zijn om meer middelen in te zetten. De omvorming naar een onderhoudsarme goed uitziende openbare ruimte vraagt om samenwerking met onze inwoners. Burgerparticipatie is daarom een wezenlijk onderdeel bij het (her)inrichten en beheren van de openbare ruimte. Bij nieuwe plannen zullen wij bewoners in een zo vroeg mogelijk stadium betrekken om te komen tot duurzame en gedragen oplossingen. Deze manier van werken, werkt er zijn al behoorlijk wat aansprekende resultaten geboekt. Een mooi voorbeeld is het project Achter de Haesen.

Op initiatief van CDA Landgraaf is de motie "veeg eens voor eigen deur" aangenomen waarbij inwoners worden opgeroepen om zelf hun stukje trottoir en voortuin te verzorgen. Bij het voorbeeldproject " ik groen het ", gesteund door de gemeente en IBA, is gebleken dat niet alleen het aanzicht van de voortuintjes verbeterde, maar ook de waterhuishouding een natuurlijker karakter krijgt.

Verdere uitbouw van dit beleid zal bijdragen aan de verduurzaming van de woonomgeving. Wanneer de komende jaren, door de verbeterde conjunctuur, de financiële ruimte groter wordt, zal het CDA aansturen op meer geld voor (her)inrichting en onderhoud van de openbare ruimte.

3. Financiën

De financiële huishouding van Landgraaf is op orde. De, bij bijna alle Nederlandse gemeenten optredende, tekorten in het sociale domein zijn ook voor Landgraaf een stevige belasting, maar zijn op termijn zeker niet onoplosbaar.

De gunstige economische ontwikkelingen zullen bijdragen aan gezonde gemeentebegroting. Een meer dan trendmatige verhoging, gebaseerd op de CBS-index van de lokale lasten is wat het CDA betreft de komende jaren niet aan de orde.

Incidentele overschotten zullen in beginsel benut worden om de teruglopende reserves aan te vullen of in te zetten voor investeringen die leiden tot kostenreducties binnen de begroting.

Nieuwe financiële ruimte, die onder invloed van de aantrekkende economie ontstaat, zal in samenhang en naast elkaar, ingezet kunnen worden op drie sporen:

- 1) afbouw structurele tekorten (Sociale Domein),
- 2) investeringen in nieuw beleid of verruiming van budgetten van prioritair bestaand beleid, die leiden tot inverdieneffecten, en
- 3) stapsgewijze aanvulling op te ver teruggebrachte budgetten (onderhoud en personeel).